

پیروزی ... یقین و استحقاقی مسلم

(ترجمه)

در روایت ابن اسحاق درباره‌ی روز بدر آمده است که مردانی از قبیله بنی‌سلمه نقل کرده‌اند: حُباب بن مُنذر بن جموح گفت: ای رسول‌الله صلی‌الله علیه وسلم، آیا این مکان که در آن فرود آمده‌ای، جایگاهی است که الله سبحانه و تعالی فرمان داده و ما مجاز به پیشروی یا عقب‌نشینی از آن نیستیم، یا اینکه رأی و تدبیر نظامی بوده است؟

رسول‌الله صلی‌الله علیه وسلم فرمودند: «بلکه این نظر و تدبیر جنگی بوده است.»

حُباب عرض کرد: در این صورت، اینجا مکان مناسبی برای فرود نیست. پیشنهاد می‌کنم مردم را برخیزانید تا به نزدیک‌ترین نقطه‌ی آب نسبت به دشمن برسیم و همان‌جا فرود آییم. سپس چاه‌های پشت‌سر آن نقطه را کور کنیم و بر بالای آن چشمه، حوضی بنا کنیم و آن را از آب پُر سازیم. آنگاه با دشمن روبه‌رو شویم؛ ما آب خواهیم نوشید و آنان از آن محروم خواهند بود. رسول‌الله صلی‌الله علیه وسلم فرمودند: «بهراستی رأی نیکویی دادی...»

ابن اسحاق نقل می‌کند که عبدالله بن ابی‌بکر برایم گفت که به او گفته‌اند: سعد بن معاذ گفت: ای رسول‌الله، آیا برای شما سابیانی نسازیم تا در آن قرار بگیرید و مرکب‌هایتان را در کنار تان آماده سازیم؟ آنگاه ما با دشمن روبه‌رو می‌شویم؛ اگر الله سبحانه و تعالی ما را عزت بخشید و بر دشمن پیروز گردانید، این همان چیزی است که دوست می‌داریم و اگر تقدیر دیگری رقم خورد، شما سوار بر مرکبان شوید و به سوی پشت‌جبهه بازگردید؛ چرا که مردانی در عقب ما هستند که هیچ‌یک از ما در محبت به شما از آنان پیشی نمی‌گیرد. اگر می‌دانستند که کارزار در پیش است، هرگز از شما جدا نمی‌ماندند. الله سبحانه و تعالی شما را به وسیله‌ی ایشان محفوظ می‌دارد؛ آنان یاوران راستین شما و مجاهدان در رکابتان خواهند بود.

در پی این سخنان، رسول‌الله صلی‌الله علیه وسلم از او نیکو یاد کرد و برایش دعای خیر نمود.

سپس رسول‌الله صلی‌الله علیه وسلم به نظم و آرایش صفوف لشکر مسلمانان پرداخت و صف‌ها را سامان داد. ابن اسحاق نقل می‌کند: حبان بن واسع بن حبان بن واسع از مشایخ قوم خود برایم بازگو کرد که در روز بدر، رسول‌الله صلی‌الله علیه وسلم صف یاران خود را مرتب می‌کرد، در حالی که در دستش چوب‌دستی (قدحی) بود که با آن، صف‌ها را اصلاح می‌نمود.

هنگامی که به سواد بن غزیه، هم‌پیمان بنی عدی بن نجار رسید - که از صف بیرون زده بود - با آن چوب‌دستی به شکم او زد و فرمود: «ای سواد بن غزیه، در جای خود بایست و درست بایست!»

همچنین، رسول‌الله صلی‌الله علیه وسلم فرماندهی پیاده‌نظام را که در جناح پشتی لشکر بودند، به قیس بن ابی‌صَعَصَعَه (عمرو بن زید بن عوف بن مَبْذُول) واگذار کرد. آن‌گاه که سپاه از منطقه‌ی «سُقیا» حرکت کرد، به او فرمان داد شمار مجاهدان مسلمان را ثبت کند. قیس در منطقه‌ی چاه «أبی‌عنبه» آنان را متوقف ساخت، تعدادشان را شمرد و به پیامبر صلی‌الله علیه وسلم گزارش داد.

سپس رسول‌الله صلی‌الله علیه وسلم دو دیده‌بان از میان یاران خود را برای شناسایی مواضع دشمن پیش فرستاد. این دو نفر بَسْبَس بن عمرو و عدی بن ابی‌الزغباء بودند، هر دو از قبیله‌ی جُهینه و هم‌پیمان با انصار.

آنان خود را به منابع آب بدر رساندند، از وضعیت دشمن آگاهی یافتند و با اطلاعاتی دقیق به حضور رسول‌الله صلی‌الله علیه وسلم بازگشتند.

پس از آنکه همه چیز برای رویارویی بزرگ مهیا شد و تمام تدابیر لازم با دقتی کم نظیر فراهم آمد، رسول الله صلی الله علیه وسلم رو به سوی پروردگار آورد و با ناله و زاری، دست به دعا برداشت. با اصرار و فروتنی، وعده‌ی الهی را طلب می‌کرد و می‌فرمود: «پرودگارا آنچه را که به من وعده داده‌ای، تحقق بخش! یا الله، مرا بدانچه وعده داده‌ای، برسان! یا الله، اگر این گروه اندک از اهل ایمان نابود شوند، دیگر کسی تو را در زمین نخواهد پرستید.»

آنگونه در دعا غرق بود که دو دستش را رو به آسمان بلند کرده، به سوی قبله ایستاده بود و آنقدر با پروردگارش راز و نیاز کرد که ردای مبارکش از دوش فرو افتاد. در این حال، ابوبکر رضی الله عنه پیش آمد، ردای ایشان را برداشت و بر دوشش انداخت، سپس او را در آغوش گرفت و گفت:

«ای نبی الله، بس است! اینگونه خود را به پروردگارت عرضه مکن؛ یقیناً وعده‌ای را که به تو داده، به انجام خواهد رساند.»

بلی امروز، ما نیز در حالی که افق آینده را می‌نگریم و نوید بازگشت قریب‌الوقوع خلافت راشده بر منهج نبوت را در دل داریم، با اطمینانی راسخ و ایمانی خلل‌ناپذیر به نصرت قریب‌الوقوع الله سبحانه و تعالی، گام برمی‌داریم. چنان‌که در کلام حق آمده است:

﴿وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ﴾ [آل عمران: 126]

ترجمه: و پیروزی جز از سوی خداوند توانای حکیم نیست.

این یقین را با تلاش و کوشش و پایداری در راه حق در هم می‌آمیزیم، تا به مرحله‌ای برسیم که استحقاق پیروزی را در عمل نیز به اثبات رسانیم؛ همان‌گونه که الله سبحانه و تعالی می‌فرماید:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ﴾ [محمد: 7]

ترجمه: ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اگر الله را یاری کنید، او نیز شما را یاری خواهد کرد و گام‌هایتان را استوار خواهد ساخت.

پس این، ندایی است برای هر مرد بیدار و غیور نسبت به دین و امت خویش، تا دستان خود را در دست بندگان مخلص و تلاشگر الله سبحانه و تعالی گذارد و در کنار آنان برای احیای زندگی اسلامی و تحقق وعده‌های الهی، صادقانه و پیگیرانه بکوشد.

برگرفته شده از شماره‌های ۴۶۲ - ۴۶۳ - ۴۶۴ / مجله‌الوعی چاپ سال سی‌ونهم / رجب - شعبان - رمضان ۱۴۴۶ هجری / مطابق به جنوری - فبروری - مارچ ۲۰۲۵ م

مترجم: محمد علی مطمئن